

Szentháromság vasárnapjára

Dénes és a Szentháromság

„Légy hű...” (Jel 2,10)

Dénes szüleinek, a több gyermeket nevelő kolozsvári értelmiségi házaspárnak már nem tellett arra, hogy harmadik gyermeküket is drága magánóvodába adják. Az állami helyeken pedig, az egyre szűkülő létszámú magyar csoportokban a kicsik, még mielőtt valóban fel tudnák dolgozni a különbözőségeket, többnyire zsigeri szinten „tanulják meg”, hogy velük valami nem stimmel, mert ők „furcsán” beszélnek.

Ezért aztán a szülők kapva kaptak a katolikus egyház nagylelkű ajánlatán, hogy költségtérítés nélkül veszik gondjaikba a kolozsvári magyarság zsengeit. Így hát Dénes, az ősi református család sarja katolikus óvodában kezdte meg ismerkedését a nagyvilággal.

Az első nap az óvodából hazatérve, a vacsora előtti imádkozáskor Dénes rögvest bemutatta a családnak újdonsült tudományát. A „Jövel, Jézus” kezdetű étkezési imában „az áldd meg, amit adtál nekünk” után a többiek „Ámen”-t mondtak volna, ha nem tátják el a szájukat Dénes produkcióján. Ő ugyanis szabályos keresztvetés után így folytatta: „Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében, aki felállt, leül. Ámen.”

A hatás nem maradt el. A szülők egy kis ideig némán emésztgették a frissen hallott imaformulát, amíg meg nem pirkadt az agyukban, hogy a csöppségek az óvodában valószínűleg már nem bírták fenékkal a Szentháromság-tant, s ily módon a rendbontók fegyelmezése is szent szöveggé kanonizálódott Dénes memóriájában. Akárhogyan történt is, még a szülőknek sem volt merzük protestálni a sajátosan új tan ellen, mert ha egyszer Anikó óvónéni így tanította ezt, akkor „eszi, nem eszi – nincs más”. Dénes az étkezések előtt hűségesen csak így imádkozik.

Itt most hirtelen megáll a kezében a ceruza (régiesen szólva), mert a történet kapcsán sokfelé ágaznak a gondolataim, s hirtelen nem is tudom, melyiknek menjek utána.

Mert ez a kis szösszenet elég arra is, hogy rácsodálkozhassunk a

kontextuális teológia igazára. Ennek az irányzatnak a képviselői – a sztorit hallván – nyilván mind a tíz ujjukat megnyalnák örömlükben, mert ez a történet arról is szól kicsiben, amit ők régóta hirdetnek nagyban: azt ugyanis, hogy nincsen vegytiszta hit. Mert a leghűségesebb hallgatók is rengeteg adalékanyaggal adják tovább a tanulatokat. Ezért aztán az Egy Igaz megszámálhatatlan variációval ötvöződik. A transzcendencia és az immanencia sajátos keverékeiért pedig – lásd a fentieket – az Anikó óvónéni igazán nem felelősek. Mert hát tehetnek ők arról, hogy adott esetben a kolozsvári főtéri

oviban a Szentháromságban csak ilyen intéscsatolmánnyal működik? Különbözik is, ezeknek a ragadványelemeknek különös bájuk van. Lehet, hogy még az Úristennek is tetszenek. Mert valóságos emberi-isteni történésekről üzennek. Meg persze a felfogóképességünk, hitünk és türelmünk határaitól is. Mégis szabad megkülönböztető jegyeinkkel ellátnunk az örökévaló Igét. Azokkal a teológiai és logikailag nem mindig követhető elemekkel, amelyeknek mégis van legalább egy elévülhetetlen érdemük: szívből, mégpedig teljes szívből jövők. Olyanok, amiket kizárólag csak én, vagy te, vagy ő (és persze Dénes) mondhatott, imádkozhatott az élő Istennek.

Nyilván az sem egyszerűen emészthető teológiai tétel, mi van olyankor, ha egy idő után már szét sem lehet választani a tant és a toldalékot, sőt nemegyszer a vivőanyag kezd önálló életet. Amikor elkopik, kiüresedik a Szentháromság, és már csak a Transzcendens Fegyelmezési Eszköz marad meg. Mert az is megérne egy misét, miért is dagad egyre jobban az az egyháztörténeti példatár, amelyben a klasszikus istenképhez akarva-akaratlanul is szigorú intési elemek tapadnak? Sőt, olyan vastag rétegben hordódnak fel rá, hogy már erőfeszítésünkbe kerül a szerető Isten felidézése, mert minduntalan csak a haragvó Isten kerül képbe.

Messzire vezet ez a történet, nekem most mégis leginkább a cím alatt jelzett Ige vált fontossá. Dénes kapcsán rácsodálkoztam a tejnek italával élők szöveghűségére. Hatalmas téma ez napjainkban. Talán nem kellene ezt olyan szélesebben kinőni! Mert az mégiscsak nagy dolog, amikor egy ilyen kicsi emberke az óvodából hozott „új tudást” még a saját családjával szemben is elimádkozza.

Vörös Éva